

## Stanovisko SKAV k probíhající revizi RVP

**Členové Stálé konference asociací ve vzdělávání (SKAV) se znepokojením sledují přípravu na revizi Rámcových vzdělávacích programů, kterou plánuje MŠMT a realizuje NÚV.** Na veřejnost pronikají různé, často velmi rozporuplné zprávy o tom, jak konkrétně má celý proces probíhat a co má být jeho výsledkem. Vzhledem k tomu, že tato revize bude mít na činnost členů SKAV přímý vliv, rozhodli jsme se zaujmout stanovisko s cílem pomoci realizátorům zhostit se daného úkolu co nejlépe a ovlivnit výsledek pro nás přijatelným směrem.

Udělali jsme si vlastní analýzu dosavadního průběhu procesu, která vychází ze dvou hlavních informačních zdrojů týkajících se revizí – z Kulatého stolu SKAV a EDUin: *Revize Rámcových vzdělávacích programů. Komu tím prospějeme?*, který se uskutečnil 22.2. 2018 ([záznam](#)) a ze sekce [Návrh pojetí revizí RVP](#) na webu NÚV. Tato analýza dospěla k závěru, že stávající postup prací na revizích vykazuje celou řadu zřetelných známek rizikovitosti úspěšného dokončení úkolu a jeho implementace v praxi.

Identifikovali jsme tyto hlavní rizikové faktory:

### 1. Shoda záměru s postupem realizace

NÚV v Návrhu pojetí ([Proč revize rámcových vzdělávacích programů](#)) uvádí, že hlavním důvodem revize jsou „*změny, které se ve společnosti odehrávají, mění se sociální, ekonomické a politické, ale i přírodní podmínky, proměny deklarovaných hodnot a sdílené kultury...*“. Odvolává se přitom na Strategii vzdělávací politiky ČR do roku 2020; Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR, Strategii digitálního vzdělávání do roku 2020 (SDV); Vzdělávání 4.0 a další existující strategické dokumenty dokazující potřebnost změn v našem školství (nejen RVP).

Plán prací navrhuje postupovat tak, že k takto formulovaným cílům vůbec nemůže dospět. Počítá s formulací výsledků učení pro jednotlivé uzlové body pro každou vzdělávací oblast zvláště prostřednictvím nezávislých skupin expertů. I kdyby se podařilo popsat spojitosti a vhodným způsobem implementovat aktualizovaná průřezová témata, tento postup vede k tomu, že dojde k enormnímu tlaku na růst objemu vzdělávacího obsahu a vyvolá souboj expertů snažících se upřednostnit svůj obor.

Výše deklarované důvody pro revizi (vývoj světa) však jednoznačně vyvolávají potřebu omezení objemu vzdělávacího obsahu (kognitivních složek) ve prospěch nekognitivních (funkčních) složek poznání (měkkých kompetencí). Naplnění tohoto cíle vyžaduje jasné počáteční definování rámce, v němž se musí celá revize realizovat. Za naprosto nezbytné považujeme urychlené systémové zakotvení revize RVP nejlépe prostřednictvím školským zákonem předpokládaného Národního programu vzdělávání. V této souvislosti je naléhavě třeba vyjasnit roli a existenci ministerské [Rady pro revize RVP](#), o jejíž činnosti nám dosud není nic známo.

### 2. Závazné výsledky učení

NÚV od počátku směřuje k definici standardů výukových výsledků pro uzlové body školní docházky. Zřejmým cílem je umožnit ověřování naplnění těchto cílů ve formě testování žáků. Určitá část (70 %) učiva má být závazná. Dá se předpokládat, že většina učitelů se bude věnovat především závazné složce učiva i to, že právě tato složka bude orientována vysloveně tradičně, to znamená, že nebude naplňovat hlavní koncepční cíle revize.

### 3. Komunikace návrhu s odbornou i laickou veřejností

Jana Hrubá (čestná členka SKAV) ve svém [článku v Učitelských listech](#) vztahujícím se k výše již odkázanému Kulatému stolu píše: „*Špatná komunikace*

*změn ze strany MŠMT i jeho organizací přinesla velmi trpké plody při zavádění kurikulární reformy i inkluze. Zdá se, že se touto otázkou znovu nikdo nezabývá."*

Stanovisko k této věci, s nímž se SKAV ztotožňuje, nejlépe formuluje Výbor pro vzdělávání Rady vlády pro udržitelný rozvoj (předané MŠMT v listopadu 2017): *"Z hlediska procesu je zásadní, aby revize kurikula probíhala od samého začátku jako participativní otevřený proces, započatý rozsáhlou a dobře strukturovanou odbornou diskusí k základním parametrům revize za účasti škol, akademických pracovišť a odborně zaměřených společností a asociací včetně subjektů stojících mimo školský systém."*

#### **4. Časový harmonogram implementace**

Vývoj světa je velmi rychlý. Někteří učitelé (a školy) se snaží s ním držet krok, ale naše kurikulární dokumenty jim v tom brání. Čím detailněji budou definovat závazný vzdělávací obsah, tím obtížnější situace nastane, nebude-li tento v důsledku potřebných změn soustavně vyvíjen.

Vynořující se obrovský problém můžeme sledovat například na oblasti digitální gramotnosti. Stávající RVP (hlavně informatika v něm) odpovídá situaci z počátku tohoto století. Již v době implementace RVP ZV, byl popis této oblasti zastaralý, dnes je beznadějně nepoužitelný.

Revize tak je postavena před nelehké rozhodování, jak zajistit potřebné kompetence žáků pro 21. století v situaci, kdy jejich budování nelze vměstnat do stávajícího rozsahu výuky, většina škol není adekvátně připravena je naplňovat a vývoj světa nelze zastavit.

Podobné dilema řeší i jiné obory. Je otázkou, zda umožnit výuku současným potřebám přizpůsobit jen těm školám, které jsou toho schopny, a riskovat tak další zvětšování rozdílů ve výsledcích, nebo zda revizi nejprve dotáhnout a zavést plošně. Takový krok však vyžaduje dlouhodobou přípravu a realizaci mnoha doprovodných opatření (budování kapacit, komplexní podpora učitelů apod.).

Členské organizace SKAV jsou připraveny se na revizi RVP podílet minimálně vysláním zástupců do expertních i oponentských týmů. Naším záměrem není upřímnou snahu realizátorů revize bojkotovat, ale napomoci našemu školství nasměrovat svůj vývoj v souladu s potřebami současného světa.

V Praze dne 23. dubna 2018

*Členské organizace SKAV podepsané pod tímto stanoviskem: AISIS, Asociace lesních mateřských škol, Asociace Montessori ČR, Asociace pro domácí vzdělávání, Asociace předškolní výchovy, Asociace svobody učení, Česká asociace science center, Česká odborná společnost pro inkluzivní vzdělávání, Člověk v tísni, o. p. s., Jednota školských informatiků, z. s., Jules a Jim, Kritické myšlení, Mezinárodní cena vévody z Edinburghu, NaZemi, Otevřeno. z. s., Síť středisek ekologické výchovy Pavučina, z. s., Step by Step ČR a TEREZA, vzdělávací centrum, z. ú.*